

65 éve történt a Kisalföldön

Gondolatok egy régi feljelentés kapcsán

A győri állami erdőgazdálkodás elmúlt 70 évében kutakodva kezembe került az 1953-as igazgatói irattár a Győri Erdőgazdaságtól. Ezt áttanulmányozva bukkantam rá egy feljelentésre, amelyet pontosan 65 éve, 1953. február 18-án írtak, egyenesen a miniszterhez címezve.

Az, hogy nem lett retorzió és meghurcolás a vége, nagyban köszönhető az erdőgazdaság később is köztiszteletnek örvendő munkáskáder igazgatójának, *Varga Gyulának*, aki mindig úgy igazította a dolgokat, hogy a szakemberek nyugodtan végezhesék szakmai feladataikat.

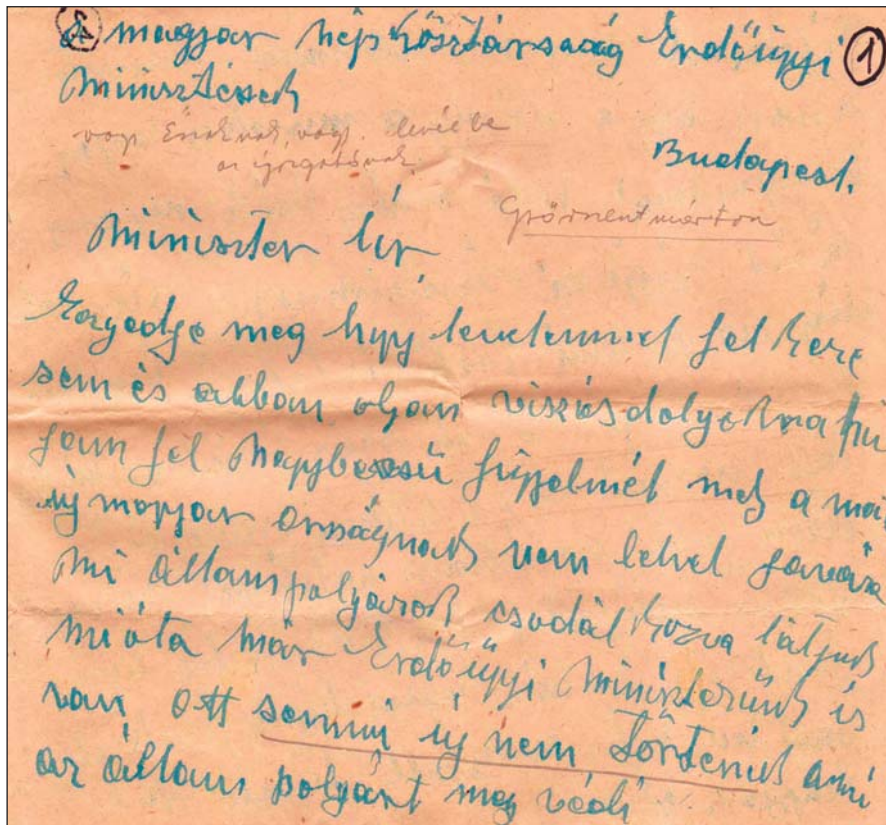
Ez többnyire sikerült is, egy esetről tudunk, *vitéz Vida Lajos* fővadászról, aki koncepciót pert követően 1954–1956 között ült Rákosi börtönében. Utána viszont egészen 1984-es nyugdíjazásáig megbecsült fővadászként dolgozhatott Varga Gyula igazgatósága alatt, aki 1977-ben adta át a stafétabotot *dr. Komjáthy Ferencnek*.

Hegedűs Sándor egykori nagybirtokos például korábbi birtokán fogatgazdaként dolgozhatott egészen nyugdíjazásáig, a Győri Erdészethöz.

A feljelentés pikantériája, hogy egy volt horthysta ezredes özvegye jelent fel egy valamikori vitézi rendbeli erdészt falopásért és fával való üzérkedésért, közben a *Pravdára* hivatkozik és az oroszokkal fenyegetőzik.

Varga Gyula igazgató higgadságára és erdészekkel szemben való lojalitására jellemző, hogy szépen levezeti a kollektív szerződés tűzifajuttatásait a minisztériumi igazgatónak, közben nem feledkezve meg a feljelentő jellemzéséről sem, akit – valószínűleg nem alaptalanul – notórius feljelentőnek és bajkeverőnek állít be, aki még ma is méltóságos asszonynak szólíttatja magát. Ezzel a kor játékszabályainak megfelelően az ügy el volt intézve és később sem lett folytatása.

A „zöld egyenruhásokat” a Rákosi-érában bizonyos gyanakvással nézték, különösen azokat, akik a régi nagybir-

Az ominózus feljelentő levél...

tokrendszerben is szolgáltak. Így nem lehet csodálkozni a feljelentéseken sem.

Ha viszont a feljelentőt nézzük, leveleinek stílusából, szóhasználatából kitűnik, hogy iskolázott, egykor szebb napokat látott asszonyról van szó, akinek férje, a horthysta ezredes elhunyt; az államosításkor elvették birtokaikat, valószínűleg a módos házukat is elvették és most egy kis lakrészben nyomorog az erdész házában beteg, öregen...

Kétségbeesetten kapkod fűhöz-fához, de a proletárdiktatúra a valamikori méltóságos asszonynak nem szolgáltat igazságot. Valószínű sok helyről megkapta: „maga csak fogja be a száját, örüljön, hogy nem a Hortobágyon van átnevelő táborban” – mint sok sors társa, aki nem tudta elhagyni az országot a szovjet megszállást követően.

Bár nem tudom, akkor volt-e tudomása az egyszerű embereknek a recski, vagy a hortobágyi táborokról, vagy a „málenkij robotra” hurcolt százezrekről? Nekik igazából senki nem szolgáltatott igazságot, talán 1990 után kaptak némi kárpótlást, akik megérték.

A kor jellemzésére álljon egy 1953. március 23-án keltezett, az említett irat-

tárban talált „Szigorúan bizalmas” levél a minisztériumból, amely nyilvánvaló provokáció a vallásos emberekkel szemben:

„A Magyar Népköztársaság Minisztériumtanácsa 1014/1953/III.16. sz. határozata hísvét hétfőjét, mely eddig nem fizetett munkaszüneti nap volt, számos üzem dolgozóinak kérelmére rendes munkanappá nyilvánította.

Elrendelte, hogy a határozatot a gazdaságban ápr. 3-án pénteken a dolgozókkal ismertesse. Akik nem jelennek meg a munkahelyen hísvét hétfőjén, azokat igazolatlan mulasztóknak kell tekinteni és fegyelmileg kell felelősségre vonni. Utasítom, hogy ápr. 7-én táviratilag vagy telefonon jelentse az Igazgatóságra az igazolatlanul mulasztók számát. Sallai Ferenc sk. igazgató”

Talán nem meglepő, hogy Győrben igazolatlan mulasztás nem volt...

A készülő erdészettörténeti munkában nem is vállalkozunk a kor jellemzésére, következtetések levonására, hanem megmaradunk a fellelt és összegyűjtött adatok ismertetésénél, a szervezeti és személyi összetételnél, a tényszerű közlésnél.

Kóródi Sándor

a Győri Erdőgazdasági H. Cs. elnöke

Hirdessen az Erdészeti Lapokban!